

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ИКОНОМИКА И УПРАВЛЕНИЕ НА СТРОИТЕЛСТВОТО“

Приета от ФС (протокол №/ дата): №9/ 23.04.2020 г.

Приета от КС (протокол №/ дата): №6/ 25.02.2020 г.

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Денка Златева)

У Ч Е Б Н А   П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ИНОВАЦИИ И ПАТЕНТИ“;

ЗА СПЕЦ: Всички специалности от ПН 3.7, 3.8 и 3.9; ОКС „бакалавър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 2; СЕМЕСТЪР: 4;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 180 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 6

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	120	-

Изготвили програмата:

1. ....
(доц. д-р Божидар Чапаров)
2. ....
(доц. д-р Годор Райчев)
3. ....
(гл. ас. д-р Милена Иванова)

Ръководител катедра: .....

„Икономика и управление на строителството“ (доц. д-р Божидар Чапаров)

I. АНОТАЦИЯ

Учебната дисциплина „Иновации и патенти“ разглежда основни въпроси в областта на иновациите, свързани с процеса на провеждането на фундаменталните и приложните изследвания, възникването на инвенцията, осъществяването на развойно-внедрителската дейност по създаването на новия продукт и внедряването в производството, неговото патентоване и въвеждане на пазара, както и последващата му дифузия в други стопански сектори.

Целта на дисциплината е да даде знания и професионални умения за основните понятия, закономерности, методи, критерии, показатели, процедури и други в областта на иновациите. Да се изследва връзката на иновационния процес с други икономически процеси. На тази база да се съдейства за повишаване конкурентоспособността на българския бизнес на вътрешния и международния пазар.

Проведеният курс на обучение по учебната дисциплина ще формира у студентите знания и развие умения за това как се:

- осъществява технологичният трансфер и се управлява патентно-лицензионната дейност на фирмено равнище;
- разкриват и извличат ползите от използването на индустриалните продуктови иновации, представляващи инвестиционни продукти с междинно предназначение, върху пазарните и експлоатационните характеристики на крайните продукти;
- участва в дейността на съвременните организационни структури за осъществяване на ефективна иновационна дейност;
- проектира фирмена иновационна структура;
- развива вътрешното предприемачество;
- разработва иновационен план и как се разработва или усъвършенства иновационна стратегия на фирма;
- ползват формите за финансиране на иновационната дейност;
- съобразява фазата на жизнения цикъл на продуктите и/или технологичните иновации в процеса на работа, и при вземането на управленски решения;
- преценява избора на момента за внедряване на нов продукт;
- следи процеса на непрекъснато осигуряване на нови идеи за внедряване на иновационни суровини, материали, изделия, полуфабрикати, конструкции, машини, съоръжения, инструменти, приспособления, производствени системи и технологии, технически методи за изпълнение на производствени дейности, организационно-управленска практика, схеми за разплащане, схеми на гаранционно и следгаранционно обслужване, схеми на договаряне с клиентите (купувачите, инвеститорите, възложителите), доставчиците, изпълнителите и други пазарни контрагенти в производствените предприятия от различните стопански сектори;
- използват някои основни критерии и методи за оценка и подбор на инвенциите;
- прилагат основни критерии и методи за оценка и избор на иновационен проект;
- съставят профилни карти за оценка на иновациите в процес на реализация;
- реализира процедурата по издаване на патент на изобретение и др.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
ТЕМА 1. ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ИНОВАЦИИТЕ И ПАТЕНТИТЕ		3	3	
1.1	Съдържателна характеристика и свойства на иновациите			

1.2	Обща класификация на иновациите			
1.3	Екоиновациите като перспективно направление на кръговата икономика			
1.4	Специфика и икономически функции на патента като обект на индустриална собственост			
1.5	Влияние на характеристиките на патента върху параметрите на лицензионната сделка			
ТЕМА 2. ИНСТИТУЦИОНАЛНА СРЕДА И НОРМАТИВНИ АКТОВЕ ЗА РАЗВИТИЕ НА ИНОВАЦИИТЕ		2	2	
2.1	Институционална среда подпомагаща иновациите			
2.2	Нормативни актове за развитие на иновациите			
ТЕМА 3. СЪДЪРЖАНИЕ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИНОВАЦИОННИЯ ПРОЦЕС ЗА СЪЗДАВАНЕ, ПРОИЗВОДСТВО И ВНЕДРЯВАНЕ НА ИНОВАЦИИ		3	3	
3.1	Същност и структура на иновационния процес			
3.2	Основни класификации на етапите на иновационния процес			
3.3	Видове съвременни фирмени организационни структури			
3.4	Проиновативни териториално-организационни структури и мрежи			
ТЕМА 4. ПЛАНИРАНЕ И ФИНАНСИРАНЕ НА ИНОВАЦИИТЕ		3	3	
4.1	Специфика на иновационното планиране и финансиране			
4.2	Възможности за използване на финансиращите програми на Европейския съюз за развитието на фирмените иновации			
4.3	Технологично прогнозиране и технологичен одит			
4.4	Жизнен цикъл на продуктовете и технологичните иновации			
ТЕМА 5. ОСИГУРЯВАНЕ И ПОДБОР НА ИДЕИ ЗА ИНОВАЦИИ		3	3	
5.1	Източници на готови идеи за иновации			
5.2	Методи за генериране на идеи			
5.3	Критерии и методи за оценка, и подбор на иновационни идеи			
ТЕМА 6. РЕАЛИЗАЦИЯ НА ИНОВАЦИОННИТЕ ИДЕИ		4	4	
6.1	Формиране на иновационен проект			
6.2	Критерии и методи за оценка и избор на иновационен проект			
6.3	Научно-техническо разработване и внедряване на иновацията			
6.4	Управление на рисковете съпътстващи реализацията на иновационните проекти			
6.5	Използване на съвременни информационни технологии при реализацията на иновационните проекти			
ТЕМА 7. ТЕХНОЛОГИЧЕН ТРАНСФЕР И ДИФУЗИЯ НА ИНОВАЦИИТЕ		4	4	
7.1	Същност и съдържание на технологичния трансфер			
7.2	Нетърговски и търговски форми на технологичен трансфер			
7.3	Дифузия на иновациите			
ТЕМА 8. РЕГУЛАТОРЕН РЕЖИМ НА ПАТЕНТИТЕ		2	2	
8.1	Признаци на патентоспособност и възникване на патентната защита			
8.2	Права на изобретателя и служебно изобретение			
8.3	Същност, действие, ограничаване и прекратяване на действието на патента			
ТЕМА 9. ИЗДАВАНЕ НА ПАТЕНТ ЗА ИЗОБРЕТЕНИЕ		4	4	

9.1	Параметри на услугата			
9.2	Временна патентна закрила			
9.3	Елементи на процедурата по предоставяне на услугата			
9.4	Обявяване на патента за недействителен			
9.5	Международна закрила на изобретенията			
ТЕМА 10. УПРАВЛЕНИЕ НА ПАТЕНТНО-ЛИЦЕНЗИОННАТА ДЕЙНОСТ		2	2	
10.1	Планиране и организиране на работата с патентната литература и информация за извличане на ползи за развитието на фирмата в областта на иновациите			
10.2	Прецизиране на основните параметри на лицензионния договор			
10.3	Управление на процеса на ценообразуване при предоставянето на патентни и комбинирани лицензии			
		Общо:	30	30

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№ по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Курсова работа по избрана тема	1	50
1.2.	Тест – с отворени и/или затворени въпроси	1	30
Общо за семестриален контрол:		2	80
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит – писмен тест с отворени и затворени въпроси	1	40
Общо за сесиен контрол:		1	40
Общо за всички форми на контрол:		3	120

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Иванова, Р. Управление на иновациите. Варна, ИК „Геа-Принт“, 2018.
2. Ненов, Т. Управление на иновациите. Варна, Наука и икономика, 2010.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Бажанов, Валентин. Лицензионный договор и договор коммерческой концессии. LAP LAMBERT Academic Publishing, 2013.
2. Брюс, Энди. Иновации. Пер. с англ. Москва, Дело и Сервис, 2010.
3. Варамезов, Любчо. Иновационен мениджмънт. Учебник за дистанционно обучение. 4-то прераб. и доп. изд., Свищов, Акад. изд. „Ценов“, 2013.
4. Георгиев, И., Ц. Цветков, Д. Благоев. Мениджмънт на фирмените иновации и инвестиции. Второ прераб. и доп. изд., София, Издателски комплекс – УНСС, 2013.
5. Георгиева, Т. Иновации в агробизнеса. Варна, Наука и икономика, 2018.
6. Дракър, П. Иновации и предприемачество. София, Изд. „Класика и Стил“, 2002.

7. Закон за патентите и регистрацията на полезните модели (загл. изм. – ДВ, бр. 64 от 2006 г., в сила от 09.11.2006 г.). ДВ, бр. 27 от 2 Април 1993 г., с последващите изменения и допълнения.
8. Иновационният потенциал на България: възможности и предизвикателства. /Год. доклад на фондация „Приложни изследвания и комуникации“/. София, Фонд. „Приложни изследвания и комуникации“, 2013.
9. Керчев, К. Основи на иновационната политика. София, Унив. изд. „Стопанство“, 2011.
10. Наредба за представителите по индустриална собственост. ДВ, бр. 65 от 30 Юли 1993 г., с последващите изменения и допълнения.
11. Пантелеева, И. Управление на иновациите в индустриалното предприятие. Свищов, Библиотека „Образование и наука“, Кн. 69, Акад. изд. „Ценов“, 2013.
12. Райчев, Т. Иновации в строителството. Варна, Наука и икономика, 2014.
13. *Хотяшева, О. М., М. А. Слесарев.* Иновационный менеджмент. Юрайт, 2016.
14. Чобанова, Р. Иновативност на националната икономика. София, Акад. изд. „Проф. Марин Дринов“, 2012.
15. Innovation Policy for Green Technologies. Guide for Policymakers in the Transition Economies of Europe and Central Asia. New York, United Nations, 2013.
16. Kibert, C. J. Sustainable Construction: Green Building Design and Delivery, 4th ed., Hoboken, New Jersey, Wiley, 2016.
17. Trott, Paul. Innovation Management and New Product Development. 6th Edition, Pearson, 2017.
18. Weis, Bernd X. From Idea to Innovation. A Handbook for Inventors, Decision Makers and Organizations. Springer, 2015.